

ANTON DURCOVICI, un păstor care ne-a precedat în credință

*Cine anunță Evanghelia, trebuie să fie și martir,
în sensul cel mai profund al cuvântului.
Benedict al XVI-lea*

La 31 octombrie 2013, Sfântul Părinte Papa Francisc a recunoscut martiriul pentru credință al Mons. Anton Durcovici, Episcop de Iași, care peste puține zile – la 17 mai – va fi ridicat la cinstea altarelor, fiind declarat Fericit. Este al patrulea martir catolic din România, din timpul prigoanei comuniste, după Episcopul auxiliar de Satu Mare și Oradea, Constantin Bogdánffy, Episcopul de Satu Mare, Ioan Scheffler, și Fericitul nostru, Vladimir Ghika. Sperăm totodată ca în curând să fie declarați Fericiți și episcopii greco-catolici, a căror cauză de beatificare este în curs. Toți acești păstori ai Bisericii au preferat să-și dea viața pentru Cristos și pentru Evanghelie.

„Eu voi oferi totul și mă voi oferi pe mine pentru sufletele voastre” (2Cor 12,15). Cu aceste cuvinte, Apostolul neamurilor scoate în evidență trăsăturile de caracter proprii păstorului: a fi păstor înseamnă a precede în credință, în iubire, în fidelitate față de Cristos și față de Biserică. Episcopii catolici de ambele rituri, din România, în anii grei ai comunismului, au mers înaintea noastră pe acest drum, conștienți fiind că episcopul este înainte de toate un om al credinței și, în consecință, un mărturisitor al credinței. Astăzi, privim cu profundă iubire la păstorul martir al credinței, Anton Durcovici: preot, profesor și Vicar General al Arhidiecezei Romano-Catolice de București.

În 1947, la 30 octombrie, Sfântul Scaun l-a numit pe Anton Durcovici Episcop al Diecezei de Iași. „Noul episcop – scria Monseniorul Marcu Glaser, într-o scrisoare circulară prin care anunța clerul și credincioșii Diecezei de Iași despre numire – este un preot învățat, cu o experiență rară și în învățământ, și în pastorație; este un om al lui Dumnezeu, evlavios și zelos; este înțelept, delicat, prudent și energic; activitatea lui s-a desfășurat pe teren strict religios, astfel că se poate spune că dânsul este omul providențial pentru Eparhia de Iași, în aceste timpuri grele”. La rândul său, Nunțul Apostolic, Mons. Andrea Casullo, spunea că Vicarul General de București este „demn de cler și de popor”, omul providențial pentru acele timpuri grele.

Odată cu instalarea regimului comunist în România, Biserica Catolică a început drumul Calvarului. Nu s-a precupețit niciun efort în încercarea de distrugere a Bisericii, ►



▶ aceasta fiind considerată drept cel mai serios obstacol în calea instaurării definitive a regimului totalitar comunist în țara noastră. La foarte puțin timp după alegerea sa ca episcop, Monseniorul Durcovici a semnat, la 28 noiembrie 1947, protestul Conferinței Episcopale Române adresat lui Petru Groza, prin care erau incriminate acțiunile grave ale Guvernului comunist: dispoziții de natură legislativă și administrativă care limitau libertatea religioasă, arestările succesive de preoți, desființarea școlilor confesionale și a operelor sociale și de caritate.

Datorită situației politice din țară, Anton Durcovici a putut fi consacrat episcop abia în data de 5 aprilie 1948, în Catedrala Sf. Iosif din București, de către Nunțiul Apostolic de atunci, Arhiepiscopul Gerald Patrick O'Hara, însoțit de Arhiepiscopul Alexandru Theodor Cisar și de Episcopul Marcu Glaser.

„Astăzi – menționa nunțiul –, am luat parte cu toții la consacrarea unui apostol al lui Cristos, în Catedrala din București. Dorim ca apostolatul pe care îl inaugurați să mărească sfințenia clerului, să intensifice viața spirituală și să culeagă roade bogate pentru viața veșnică”. Opera pastorală înfăptuită de Monseniorul Durcovici ca episcop are la bază conștiința sa de păstor ales de Dumnezeu, pentru a păstori turma încredințată lui. „Acum, când Isus Domnul, prin Sfântul Părinte, lochiitorul său, a dispus astfel și mă cheamă pe mine nevrednicul, ca odinioară pe Apostoli, primesc din ascultare și cu încredere în Cel ce m-a chemat”.

După consacrare, noul episcop a dorit să ajungă cât mai repede și în mijlocul credincioșilor săi, așa cum păstorul dorește să stea în mijlocul oilor sale și tatăl, în mijlocul fiilor săi.

Ce este, de fapt, specific păstorului? Faptul că el merge înaintea turmei, indicând drumul care trebuie parcurs. Știe care și unde este pericolul și cum poate fi acesta evitat. Cunoaște vitregiile timpului, știind să interpreteze „semnele cerului” și să tragă concluzii corecte, pentru ca turma să nu fie risipită de furtună. În același timp, păstorul cunoaște turma sa, știe ce poate pretinde de la ea și ce nu. Și mai presus de toate, apără viața: știe că oile turmei nu sunt acolo pentru el, *dar el pentru ele*. Păstorul trebuie să fie și un om curajos, pentru că, în ciuda înțelepciunii sale, *pericolele sunt inevitabile* și este necesar tot curajul și toată dăruirea sa. Circumstanțele în care Preasfințitul Anton Durcovici și-a început activitatea de păstor al Diecezei de Iași, la 14 aprilie 1948, au fost extrem de dificile, iar el era conștient că trebuia practic să se sacrifice pentru a birui dificultățile. A avut parte doar de un an și două luni de pastorație în calitate de episcop, însă a reușit să realizeze foarte multe în acest timp.

Vizitele pastorale, care au început la scurt timp după instalarea lui la Iași, au însemnat, desigur, împlinirea unei îndatoriri pastorale, dar mai presus de toate, dorința

păstorului de a fi în mijlocul credincioșilor săi, pentru a-i întări în credință și pentru a-i pregăti, astfel, pentru timpurile grele care amenințau Biserica. Călăuzit de mottoul de pe stema episcopală, *Fericit poporul al cărui Dumnezeu este Domnul*, Episcopul Durcovici îi îndemna pe fiii săi spirituali să fie tari în credință, să-și împlinească în mod conștiincios îndatoririle, spre binele întregii comunități: «Dați peste tot pildă bună, și celor de altă credință, „ca să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru care este în Ceruri” (Mt 5,16)». Singura lui dorință era de a călăuzi turma Diecezei de Iași, spre mântuirea veșnică.

În august 1948, după pensionarea forțată a Arhiepiscopului Cisar, Episcopul Anton Durcovici a fost numit și Administrator Apostolic de București, revenind astfel în Arhidieceza unde s-a format ca preot și unde a activat până la consacrarea episcopală. În această calitate, a efectuat, în luna iunie 1949, cu doar câteva zile înainte de a fi practic răpit de pe stradă de securitate, vizite canonice în decanatul de Craiova, pentru conferirea sacramentului Sfântului Mir.

Comuniștii vedeau în vizitele canonice ale Episcopului Durcovici și în predicile ținute cu acele ocazii adevărate pericole pentru doctrina lor materialistă. Ziarul *Scânteia* titra la 13 iunie 1949, în mod malițios: „Conducătorul acțiunii antidemocratice este episcopul Durcovici Anton. De la el pornesc toate dispozițiile de prelungire a slujbelor, de instigare, de afurisenie, dispoziții pe care la rândul lui le primește de la Vatican și de la stăpânii săi de peste ocean”.

Devenit, astfel, incomod pentru regimul comunist, Episcopul Durcovici va fi arestat pe 26 iunie 1949, în drum spre Popești-Leordeni, unde trebuia să confere Taina Mirului. Misiunea de a predica Evanghelia și de a fi martor al adevărului duce uneori la prigoană, la pătimire pentru adevăr. „Cine anunță Evanghelia – spunea Papa emerit Benedict al XVI-lea –, trebuie să fie și martir, în sensul cel mai profund al cuvântului”. În noaptea de 10 spre 11 decembrie 1951, în închisoarea din Sighet, bolnav, răpus de foame și de sete, Episcopul Anton Durcovici dădea mărturia supremă, încredințându-și sufletul în mâinile Tatălui Ceresc.

„La fel ca și înaintașii mei în păstorirea voastră... doresc și eu, cu ajutorul atotputernic al Celui de Sus, să vă călăuzesc pe voi toți pe calea fericirii”, spunea Preasfințitul Anton Durcovici în ziua instalării sale ca Episcop de Iași. Acum, din slava cerească, îl rugăm să ne fie nu numai călăuză și exemplu, dar și mijlocitor de haruri și binecuvântare de la Domnul! ■

PS Cornel DAMIAN
Episcop auxiliar de București

